

ŽEROTÍN

15
září 2010
ročník IX
čtvrtletní zpravodaj
Obecního
úřadu Žerotín

Vydává: Obec Žerotín • Žerotín 13, Litovel 784 01 • Registrováno u MK pod značkou: EČ MK ČR E 17321 • redaktor: Jiří Němec • Redakce telefon: 588 517 386
mobil: 724 738 032 • email redakce: redakce.zerotin@seznam.cz • Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele, do textu autora nezasahujeme.
Uzávěrka příštího čísla: 15. 12. 2010

Pňovičtí kanci na žerotínském hodování v neděli 1. srpna 2010. Foto: Jiří Němec

OBSAH - Už jdeme do finále - Rozhlas - Informace OÚ - Společenská kronika - Jak to vidím já - Staré žerotínské zvyky a obyčeje - Poslední slovo starosty

Už jdeme do finále

Čas je neúprosná veličina. Sune se kupředu a nikdo s ním nemůže udělat zhola nic. V subjektivním posuzování a vnímání nám čas tu běží a jindy se vleče k uzoufání. V souhrnu však ve směr všichni tvrdíme, jak rychle utíká. Hlavně, jak konkrétně nám utíká. Bóže to už je zase týden pryč! Teď tu byly a už zase budou vánoce... Vždyť ty naše nářky na čas známe všichni. Na co se těšíme, k tomu čas nepospíchá. Z čeho máme obavy, to se blíží rychlostí téměř kosmickou.

Jak vnímali svůj čas ve funkcích v obecním zastupitelstvu, tak na to jsem se našich zastupitelů zeptal a hned, aby nezůstalo u jedné otázky, jsem přidal další. Položil jsem jich celkem pět. Stejně dotazy osmi členům našeho piparlamentu. Nezpovídal jsem paní Culkovou, která před časem na svou funkci rezignovala, ale požádal jsem ji, aby se k svému tříletému „angažmá“ v roli místostarostky také vyjádřila. Nezpovídal jsem pana starostu Motáně, který dostává větší prostor na jiném místě Zpravodaje, a rovněž jsem nezpovídal náhradníka pana Pavla Navrátila, který je v zastupitelstvu krátce:

Položil jsem všem tyto otázky:

1. *S jakým předsevzetím jste před čtyřmi lety do zastupitelstva přišel/přišla?*

2. *Projevovala se během vašeho působení v zastupitelstvu při jednáních „stranická“ příslušnost?*

3. *Co se vám jevílo jako největší problém při práci v zastupitelstvu?*

4. *S čím by se mělo končící zastupitelstvo pochlubit?*

5. *Oznámujte, tak jako ve škole, práci zastupitelstva, jako celek, za téměř uplynulých čtyři roky. Druhou známkou oznámujte sebe.*

A takto zastupitelé odpovídali:

Paní JUDr. Jarmila Capková, Strana pro Žerotín, kontrolní výbor:

1. Být prospěšná pro obec a iniciovat výstavbu kanalizace.

2. Myslím si, že kromě volby starosty se stranická příslušnost neprojevovala.

3. Ve většině případů to byl, již Vámi zmiňovaný problém s časem, v jiných nedostatečný přenos informací, vzájemná informovanost a komunikace.

4. Myslím si, že je to kompletní připravenost na výstavbu kanalizace, opravený kulturní dům, provedená oprava školy, nové hřiště a fungující koupaliště ve kterém není ledová voda.

5. Myslím si, že sebe hodnocení mi nepřísluší. Tuto otázku by jste měl položit spíše občanům.

Paní Alena Pazderová, Strana pro Žerotín, bytový výbor:

1. Do zastupitelstva jsem šla s dobrým úmyslem prospět obci a občanům a snažit se, abychom splnili alespoň větší část volebního programu.

2. Stranická příslušnost se podle mého názoru neprojevovala, spíše rozdílné názory na projednávané záležitosti a mnohdy bouřlivé diskuse.

3. Neustálý boj o získávání dotací a s tím spojenou stále více bující byrokracií.

4. Myslím, že kus práce se udělalo (hřiště, koupaliště, kulturní dům) samozřejmě nějaké resty zůstaly. To ať posoudí občané.

5. Jako celku bych dala obecnímu zastupitelstvu známku 2. Myslím si, že tam pracovali kvalitní lidé, někteří by měli znovu kandidovat. Také bych chtěla poděkovat paní Culkové, která v OZ odvedla veliký kus práce, a rovněž bych ráda poděkovala paní Vránové za výbornou spolupráci a ochotu vždy poradit.

Paní Renata Ošťádalová, Sokol Žerotín, kulturní výbor

1. Především to bylo pro mě veliké překvapení, že jsem se do zastupitelstva vůbec dostala. Kandidovala jsem poprvé a musím se přiznat, že spíše s vědomím podpořit stranu Sokol Žerotín. Myslím, že všem zastupitelům šlo

o stejnou věc - aby naše obec vzkvétala, šla s dobou, aby její občané byli spokojeni. Pro mě osobně je důležité, aby byla naše vesnice aktivní - ve smyslu společenského, kulturního a sportovního života. Tam kde se nic neděje se lidé nescházejí, nebaví se a to se podepisuje na vzájemných vztazích.

2. Neřekla bych, každý má svůj názor a to za jakou stranu jsme kandidovali nemělo na konečných rozhodnutích vliv.

3. Myslím, že v Žerotíně je velkým problémem nezájem občanů o dění v obci. A můžeme začít u přítomnosti občanů na veřejných zasedáních. Lidé jsou málo, nebo mylně informováni, vznikají různé spekulace. Klasickým příkladem je pískovna. Nebo jindy se poukazuje na to, že se v Žerotíně nic neděje, ale na většině akcí najdete hrstku místních a zbytek jsou přespolní občané. Člověka pak mrzí, když slyší jak se co udělalo špatně, proč se to neudělalo jinak...

4. Řekla bych, že se pochlubit může, za uplynulých čtyři roky se toho udělalo opravdu dost - opravy, rekonstrukce, dokumentace k výstavbě kanalizace.. A to hlavně zásluhou p. starosty, paní Culkové a Ladi Bajera.

5. K této otázce se nevyjádřím, to musí posoudit jiní. Samozřejmě je vždy co zlepšovat a ne vše se podaří na jedničku.

Pan Ing. Jaroslav Krejčí, Za mladší Žerotín, předseda finančního výboru

1. Volební uskupení „Za mladší Žerotín“ mne před obecními volbami v roce 2006 oslovilo s tím, že mne zapíše na svoji kandidátní listinu pod podmínkou, že budu v případě volebního úspěchu kandidovat na funkci starosty obce. Tuto výzvu jsem přijal a na volebním zasedání obecního zastupitelstva jsem na funkci starosty kandidoval. V tajné volbě jsem však zvolen nebyl. Po celé volební období pracuji ve funkci předsedy finančního výboru a díky pečlivosti a svědomitosti paní Vránové vý-

bor nemusel řešit žádné větší problémy kolem financování obce.

2. Podle mého názoru ne, protože, jak už to v malých obcích bývá, kandidátní listiny různých volebních uskupení s mnohdy rozdílnými názvy se sestavují na poslední chvíli, jak se říká ad hoc. A Žerotín si myslím nebyl výjimkou. V případě naší obce byla vlastně jedinou klasickou politickou stranou, kandidující ve volbách, KDU-ČSL. Samozřejmě různé osobní animozity se někdy projevovaly, ale to už patří k životu a nesouvisí to s podstatou řešení problémů a s rozvojem obce.

3. Největším problémem, zejména u malých obcí, je zajištění dostatku financí a v současné době pak u malých obcí do 500 obyvatel příprava, zpracování a zejména pak schvalování a realizace rozvojových programů. Osobně si však myslím, že nové zastupitelstvo, zejména pak pana starostu/tku, v příštím volebním období mnohem větší problémy čekají. Nebudou to pouze starosti s budováním kanalizace. V důsledku pokračující hospodářské krize totiž výrazně klesají daňové příjmy a bude stále složitější zajistit i běžný provoz obce. A co si myslím, že nám všem uniklo a kde jsme zaspali, je problém cyklostezky na dnes už „silnici smrti“ ze Žerotína do Pňovic, kudy jezdí na kole do pňovické školy děti z naší obce.

4. Nevím, zda je to ke chlubení, ale v současných složitých ekonomických podmínkách už stojí za pochvalu, že obci nevznikly žádné dluhy ani majetkové újmy, jak mnohdy slyšíme, čteme nebo vidíme ve sdělovacích prostředcích. Až na nešťastnou žumpu určitě pěkně vypadá opravené kulturně společenské zařízení včetně přilehlého sportovního areálu s koupalištěm, opravená škola a okolí pomníku padlých.

5. Zastupitelstvo dle mého názoru pracovalo podle možností daných profesními povinnostmi každého z nás. Pan starosta svolával jednání pravidelně a každý měl možnost vyjadřovat k

projednávané problematice svá stanoviska. Bohužel se nám však nepodařilo splnit hlavní úkol: „Nevypotili“, jsme žádný rozvojový projekt, ať již za obec nebo ve spolupráci s místními podnikatelskými subjekty, který by generoval vznik pracovních míst v místě bydliště. To je totiž hlavním cílem a smyslem již zmiňovaného programu financování malých obcí z evropských fondů (EAFRD) na období let 2007-2013. Po této době už si budou muset obce na tyto účely zajišťovat financování převážně z vlastních zdrojů, což si myslím, že je prakticky nereálné. Proto známka pouze dobrá až dostatečná, moji maličkost z toho nevyjímaje.

Pani Lada Sejková, Za mladší obec, školský a sociální výbor

1. Do zastupitelstva obce jsem šla s úmyslem asi každého z nás „udělat něco dobrého a přínosného pro obec“. Ale také spíše proto, že si myslím, že by ve vedení a rozhodování věcí týkajících se nejen obce samotné, ale hlavně jejich občanů, měli být lidé nejen starší a zkušenější, ale i lidé mladí, s „hravým pohledem na svět“. Určitě to potom vede k vytvoření kompromisů a vzájemné tolerance při rozhodování o budoucnosti nás všech.

2. Stranická příslušnost snad asi tolik nerozhoduje. Zájmy obce a jejich občanů jsou přednější.

3. „Čas“, věčně diskutované téma.

4. Nevím, zda je nutné se chlubit. Věřím, že byl udělán kus práce a nastupující zastupitelstvo bude mít načas navazovat ve své nové činnosti.

5. Pro práci zastupitelstva píšu za 2, a k této známce připojím jako členka zastupitelstva poděkování ostatním zastupitelům za spolupráci, toleranci a čas věnovaný obci Žerotín.

Sama sebe nevím, jak oznámkovat, ale doufám, že jsem nezklamala občany, kteří mě před 4 lety volili a tak mi dali svoji důvěru.

Pan Vladimír Bajer, Sokol Žerotín, místostarosta

1. S jakým předsevzetím? Určitě spoustu věcí změnit. Tak jak jsme měli v našem společném volebním programu. Myslím, že body, které jsme v tomto volebním programu uvedli, se do jednoho uskutečnili a splnili. Další mojí nedílnou součástí byla snaha a stále bude, podpora práce s mládeží a dětmi.

2. Z kraje určitě ano, ale tohle vše přešlo po zvolení starosty. Myslím si, že u nás v Žerotíně stranickost nepotřebujeme. Občané se navzájem znají a při volbách by si měli volit jednotlivce s více stran.

3. Řekl bych, že největším problémem práce zastupitelstva na malých obcích jako je Žerotín, je zbytečná administrativa vyšších úřadů. Ne jenom při běžné práci, ale především při vyřizování dotací.

4. Každé zastupitelstvo za své volební období, ať bylo horší nebo lepší, kus práce udělalo. V Žerotíně se totiž vždy pracovalo. Ať v letech minulých tak současných. Za končící zastupitelstvo mohu zmínit rekonstrukci KSZ či vybudování multifunkčního hřiště. Co se týče hloubkové kanalizace, je vše přichystáno novému zastupitelstvu. Teď se naskytá otázka, kdy se podaří na kanalizaci získat dotace? Doufáme, že to bude již na konci roku 2010.

5. Hodnocení zastupitelstva nechám na občanech Žerotína. Musím však říci, že s tímto zastupitelstvem se mi pracovalo velmi dobře. Tímto chci za jejich práci poděkovat. Co se týče mého hodnocení, snažil jsem se pracovat co nejlépe ve prospěch občanů. Bohužel, každému se člověk nezavděčí. Proto i svoje hodnocení nechám na občanech Žerotína.

Pan Vojtěch Motáň, KDU-ČSL, výbor pro životní prostředí

1. S velikou nadějí na změnu občane-voliči ve volbách roku 2006 zvolili do zastupitelstva 6 mladých a pracovních zastupitelů a ing. Krejčí měl na funkci starosty obce Žerotín ty nej-

lepší předpoklady. Ta naděje na změnu zhasla s volbou staronového starosty. Je známé, že kdo funkci starosty zastává víc jak druhé volební období, tak už to dělá jenom pro peníze.

Skutečným neštěstím bylo zvolení paní místostarostky. Ta s námi zastupiteli chtěla cvičit, jak s dětmi ve školce a zřejmě si umanula, že ušikanuje a přivede do blázince obecního pracovníka, neboť nás tím, kdo ho má a nemá řídit, otravovala celé volební období.

2. U nás v obci se na stranickost nehraje, byl jsem na jedné kandidátce s panem starostou. Svůj hlas ve volbě starosty jsem mu nedal a on mi to vrátil tím, že celé volební období vytrvale svolával schůze v době, kdy jsem měl směny na kravině. Alespoň jsem jim do toho nekafral.

3. ...že jsme ne zvolili za starostu ing. Krejčího, který se dokáže v dnešním světě prosadit

...že pan starosta hned po vítězné volbě nenastoupil na počítačový vzdělávací kurz, aby byl rovnocenným partnerem ostatním starostům a úředníkům státní správy

... ministerstvo pro místní rozvoj v roce 2006 nastartovalo na svých internetových stránkách sedmiletý rozvojový program pro malé obce. Na tyto programy Evropská unie vyčlenila celkem 700 miliard Kč a náš starosta měl 100 dní po uvedení do funkce předložit přehled těchto programů, abychom je mohli posoudit. Dodnes tak neučinil.

4. Ano, pochválíme se, udělali jsme dost. Zateplili a opravili kulturák, opravili školu, vyměnili okna a dveře. Budeme se plácet po zádech a radovat se, jak jsme dobří. Já se ale ptám, proč jsme vynakládali peníze na opravu školy, když se bude muset zavřít? Teď už bude jen samé proč a protože:

- proč se musí zavřít, protože to obec nebude moci ufinancovat

- proč to nebude moci ufinancovat, protože nemá dostatečný počet žáků

- proč nemá dostatečný počet žáků, protože zde nejsou mladé manželské páry

- proč v Žerotíně nejsou mladé manželské páry, protože zde nejsou stavební místa

- proč u nás nejsou stavební místa, protože je obec nevytvořila

- proč je naše obec nevytvořila, protože si občané zvolili špatné zastupitele

- náš pan starosta byl 3 volební období starostou a nezařídil jediné stavební místo, místo toho 20 let marnil čas bojem se státem o jednu parcelu, která pro obec nemá valný význam, neboť se na té parcele nedá postavit ani přenosná kadibudka

- proč to dělal? Zřejmě měl na očích černé brýle a v ruce bílou hůlku, když neviděl, jak se všude v okolí staví, jen namátkou nejbližší sousedé Hnojice 19 nových rodinných domů, Pňovice 16, Mladějovice 55

- proč mají sousední starostové hlavu v dlaních, neboť jim školy a školky praskají ve švech ?

5. Jak mohu dát zastupitelstvu dobrou známku, když :

jsme poslední stavební parcely pro výstavbu nových rodinných domů vybudovali ve volebním období 1990 až 1994, kdy stál v čele obce pan Kobylka

- jsme se drželi zásady všichni jsme si rovni, ale někdo je rovnější – někteřímu podnikateli v obci jsme šli až okatě na ruku, třebaže by nějak prospíval občanům, jsem nezaznamenal, zato manželům Štenclovým jsme ztrpčovali život, kde jsme jen mohli. Přitom jejich přínos pro občany je veliký, neboť vaří chutná jídla a čepují pivo jak křen. Nejdříve jsme jim špatným zadáním postavili žumpu pod okny pohostinství, aby si na ty venkovní lavičky vůbec nikdo nesedl, místo toho, abychom přiznali svou chybu a řešili to snížením nájmu, chceme po nich, aby se spolupodíleli na odvozu fekálií do čističky, pak zapomeneme zabudovat do nové fasády trubku na protažení antény, zase nepříznáme svou chybu, místo toho jim pan starosta posílá výhrůžné dopisy

- jsme zničili (provrtali a zakryli polystyrénem) nádherný obraz na fasádě kulturního domu ze strany od tenisových kurtů

- jsme si uřízli ostudu po celém okrese tím, když jsme sportovcům zamkli sprchy v kulturním domě, takže radost vítězů sportovního klání byla jen poloviční, když museli v propocených dresech absolvovat zpáteční cestu domů

- pan starosta zrušil lampionové průvody s dechovkou na počest osvobození obce a k státnímu svátku 28. října. Musel by holt u pomníku padlých pronést 4 až 5 vět, a to se mu nechtělo. Ale ti padlí hrdinové si zaslouží, abychom na ně dvakrát za rok zavzpomínali.

Já osobně na svoji chabou obhajobu chci občanům napsat, že se již tři desítky let starám o chod veřejného osvětlení, že nám svítí všechny světelné body, které blikají, ty se snažíme co nejrychleji opravit.

- že jsem osobně se svým kolegou panem Meixnerem v tomto volebním období zbudoval osvětlení přechodu pro chodce u veřejné telefonní budky, dále jsme osvětlili jednou zářivkou tmavý kout v prostoru za zbrojnicí, dvě parková světla jsme instalovali v prostoru za Čoukovým a též opravili vadné kabelové rozvody před kulturním domem. Myslím si, že každá žena se může cítit bezpečně při odchodu domů při příjezdu večerního autobusu.

Tolik tedy odpovědi našich zastupitelů na mé nedotěrné otázky. Možná že kdyby byla příležitost s odpovídajícími polemizovat, mohl bych si „vynucovat“ aby byli ve svých odpovědích přece jen konkrétnější. Zhodnotit čtyři roky práce jednou větou je vskutku minimalistický přístup. Naopak třeba pan Vojtěch Motáš se rozjel ve „velkém stylu“. U jeho jména, stejně jako u ostatních, je uvedena oblast, za kterou po dobu své funkce nesl zodpovědnost. O tom co on a jeho výbor dělal celé čtyři roky na poli životního prostředí pro obec, není ani zmínka. Zato uvádí, co všechno mělo zastupitelstvo dělat a nedělalo, napsal spoustu řádků. Na veřejných i neveřejných jednáních však o svých připomínkách, nápadech a řešeních prý nikdy nemluvil. Jen zde, ve Zpravodaji. Možná je to moje chyba

a měl jsem položit otázek více a možná mohly být více na tělo. Pak bych ovšem riskoval, že se do termínu uzávěrky některých odpovědí nedočkám.

I tak musím všem zastupitelům po-

děkovat. Na kohokoliv jsem se z pozice redaktora Žerotínského zpravodaje obrátil, snažili se mi vyjít vstříc, sehnat informace, kontakty a podobně. Stejně jako já, i ostatní občané, nyní s určitým

napětím čekám, jakou podobu bude mít nové zastupitelstvo. Jak bude se mnou spolupracovat a vůbec v jakém světle se ukáže ve své každodenní jistě nelehké práci pro nás, občany Žerotína.

Informace o novém bezdrátovém rozhlasu

Obecní úřad informuje, že byl v naší obci nově vybudován bezdrátový rozhlas. Protože zkušenosti s ním se teprve získávají, přijímají se připomínky a postřehy k jeho fungování. Budou přizváni technici, kteří provedou závěrečné doladění.

Doposud můžeme občanům nabídnout tyto služby:

1. Pokud si pro informaci zavoláte na telefonní číslo 605 325 786, můžete pro informaci získat znění posledního hlášení. Připomínáme ovšem, že tato služba je zpoplatněna částkou podle Vašeho operátora (toto tel. číslo má operátora T-Mobile)

2. Pokud bude mít někdo z občanů zájem, je zde možnost pořízení domovního přijímače, který se umístí přímo v

bytě. Cena přijímače je 1620,- Kč vč. DPH. Případné objednávky se přijímají na OÚ.

Doufáme, že po vycytání a odstranění všech nedostatků bude veřejný rozhlas sloužit k všeobecné spokojenosti.

Informace obecního úřadu

Svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu proběhne v sobotu 16. 10. 2010. Stanoviště na parkovišti „Klajblovo“ od 9.00 – 10.00 hodin u uličky v „Domkách“ od 10.00 – 11.00 hodin

Stále se vyskytují nešvary pohazování různých pytlů naplněných odpadem na území celé obce. Apelujeme proto na občany, aby se snažili udržovat naši obec čistou a upravenou.

Do konce října 2010 musí být podle vyhlášky uhrazena 2. část poplatku za odpady pro letošní rok. Musíme konstatovat, že stále ještě dost poplatníků i přes veškeré upomínky, nemá uhrazenou ani 1. část tohoto poplatku. Upozorňujeme, že podle závazné vyhlášky může obec včas nezaplacený poplatek nebo jeho nezaplacenou část zvýšit až na trojnásobek.

Dále připomínáme povinnost výměny

občanských průkazů vydaných do konce roku 1998. Žádost o výměnu musí být podána do 30. 11. 2010.

V minulém čísle zpravodaje bylo chybně uvedeno telefonní spojení na provozovnu „Šití dětských oděvů“ paní Dity Čoukové – správné tel. číslo je 777 696 309.

Společenská kronika

Od začátku letošního roku k datu 31. 8. 2010 Obec Žerotín po-
blahopřála k významnému životnímu jubileu těmto občanům:

DO SVAZKU OBCE ŽEROTÍN BYLY PŘIVÍTÁNY TYTO
DĚTI

Paní Marie Petříková	Žerotín 87	80 let	Lara Holáňová	Žerotín 131
Paní Olga Nečesaná	Žerotín 23	80 let	Tomáš Mička	Žerotín 57
Pan František Škoda	Žerotín 30	80 let	Richard Maixner	Žerotín 121
Paní Marie Slezáčková	Žerotín 51	80 let	Mikoláš Lýsek	Žerotín 37
Pan Antonín Slezáček	Žerotín 51	85 let		

Srdečně gratulujeme.

A jak to vidím já...

Dovolte mi, abych se vyjádřila k té části volebního období, kdy jsem do 31.1. 2010 působila ve funkci místostarostky.

Před čtyřmi lety jsme na stole měli jako výchozí bod programy stran. Kromě programů jednotlivých stran jsme pochůzkou po obci zjistili, jaký je stav

v obci i jednotlivých obecních objektech. Na základě toho byly nedostatky odstraňovány a bylo jich dost. Kromě toho se uskutečnily větší akce, se kte-

rými byli občané seznámeni na veřejných schůzích nebo ve Zpravodaji.

Předpokládala jsem, že každý zastupitel, který byl zvolen, samozřejmě bude pracovat pro obec a její občany, podílet se na řešení problémů. I proto měl každý svou oblast, za kterou byl zodpovědný a měl se o ni starat. Mnozí byli aktivní, odpovědní, spolehliví a patří jim za to poděkování. Někteří neměli zájem, čas a proto i informace měli jen sporadické. Přesto si našli čas k ostré kritice těch, kteří se snažili problémy řešit. S celou řadou podnětů a připomínek vystupovali v Žerotínském zpravodaji, ale z titulu své funkce v zastupitelstvu je v něm nikdy neprezentovali.

Přesto mám za to, že se v tomto období uskutečnilo dost viditelných akcí, často však, než se dostavil výsledek, stálo to zbytečně mnoho úsilí a nervů.

Z této tříleté zkušenosti jsem poznala, že nejlépe se řídí a organizují akce tak, že společně se starostou jsou na OÚ alespoň dva zastupitelé (eventuálně místostarostové), denně sledují, co se dělá, jaké jsou problémy, mají hned přehled, mohou se radit, podělit se práci a ne jen čekat na zprostředkované informace ze schůzí.

Blíží se volby a mám za to, že bychom měli volit lidi, které dobře známe, jsou schopní organizátoři, zapojují se do aktivit v obci, je na ně spolehnout a bude-

me mít jistotu, že budou sloužit lidem a ne sobě. Měli by to být lidé s vizí, pro které je samozřejmé, že v zastupitelstvu je určitý systém a řád. Je třeba v dnešní době účast právníka, člověka s technickým myšlením a lidi, kteří obsáhnou všechny oblasti práce na OÚ. Kromě toho bych vysoce vyzvedla práci paní Vránové, která nám nejen stále radila, ale vykonávala práce, které nebyly v náplni její práce, ale které bychom sami nezvládli.

Jsou to poznatky z praxe a děkuji za možnost je zveřejnit.

Anna Culková

Staré žerotínské zvyky a obyčeje

V minulém zpravodaji jsem sliboval, že se podíváme na pravou žerotínskou zabijačku, tak jak ji zachytil ve své publikaci pan Ing. František Hejnar.

V lednu zpravidla mrzlo a život na návsi utichal. I po druhé světové válce ještě občas vesnicí projely sáně a ozýval se cinkot rolniček. Častěji se však ozýval hukot motorů aut a motocyklů. Hospodáři doma „pastlovali“ – dělali topora k ručnímu nářadí a vyráběli různé pomůcky pro hospodářství. V případě potřeby zateplovali stáje, odhrnovali sníž na dvoře i na návsi, vozili krmení, „chestale kesanico a mateni pro dobytek“. V lednu a v únoru ale také vrcholila doba domácích zabijaček.

Ono se řekne zabijačka, ale co tomu všechno předchází a „než se to prase vekrmi, abe belo jak se patří!“.

Prasata se vykrmovala do váhy kolem 200 kg. Nejdříve se musela sehnat selata a „Minář“ (v polovině 20. Století Martinovský ze Štěpánova) je musel „vemiškovat“. Pak nastalo „zhánění, abe prase dobře rostlo. Névic prase klóstlo po zemských jabkách, ječmenym šroto a kozim mlíko“. Když se podsvinče zakoupilo na jaře, mohlo se po Vánocích zabíjet.

Ani přípravy na „zabijačko“ nebyly jednoduché. Nejdříve se musel zamluvit řezník (v polovině 20. Století Josef nečesaný zvaný „Pepš“ nebo Fran-

ta Volku – později Potěšilu). Často, zejména za protektorátu, byly zabijačky časté a obvykle se muselo zabíjet na dvě směny. Nejčastěji se však zabíjelo ráno.

Pro řezníka se muselo nachystat „pořádný pití“, „mozeka“ (gramofon nebo rádio) a nějaká „viržinka“ (za Protektorátu musely stačit i cigarety). Na vyčnívající trám z okénka komory, nebo v kůlně se upevnil „řetaz“, „rozeschly troke se mosele nechat natáhnót“. Do města se zajelo pro „špélke“, „za Rei-

cho pro papír na sadlo, pro střevo a pro papire na presvuřt“. „Kdeco od dřeva“ se čistě vydrhlo a vypařilo – „troke, vane, stole, špalek a jiné“. S předstihem se „napekle bochte do jetrníc, abe ztvrdle“. „Večir před zabijačko se lópal česnek a cebola, vařele se krópe do jelet, hospodář nastrkal zásobo špélku.“ Řezníci si potrpěli na pořádek. K večeru se odřezníka přineslo i potřebné nářadí – „kromholec“ na zavěšení prasete, páka s vahadlem na zvedání prasete z troků, „zvonke“ na čištění prasete,

ilustrační foto

„velká mašinka“ na mletí masa, „dělo na nabíjení jetrníc“ a jiné.

Ráno kolem šesté nebo sedmé hodiny vše propuklo. Řezník byl zpravidla přesný a netrpělivě již byl vyhlížen z okna. Obrys jeho typické podsadité postavy již byl za přítmi patrný z dálky. Nosil vysoké jezdecké boty vždy pečlivě naleštěné, „rajtky“, řeznický kostkovaný kabát vypranou bílou zástěru vpředu s červeně vyšitým monogramem a nezbytný červený motýlek s bílými puntíky. Po boku se mu blýskala ocílka. Při velké zimě měl přes sebe přehozený krátký kožich a na hlavě měl „beranico“ se štítkem. V ruce nesl zabalené nože. Cestou si tlumeně prozpěvoval nebo popiskával. Byl to řezník každým coulem, dobrý muzikant a zakládal si na tom.

Po příchodu do stavení nastala krátká rozmluva a „první zavdání“, zvláště při veliké zimě. Panímáma musela potvrdit, že má dostatek vřelé vody-jak v kotli, tak na pařáku. „Na člopk ož stál hrnec na kriv, na trámě visel řetaz, na okynko o chlivka nebo na trámko o krmca ož bel nachestané provaz na držení prasete.“ Za chvíli se „popravčí četa“ vydala k chlivku. Uvnitř bylo ticho. „Odsouzenec“ jako by věděl, že nastává jeho poslední chvíle. Krátce se nad ním ještě prozpěvovalo, panímáma byla pochválena, jak je dobře vyk-

men. „A přetem sme ho brale až začátkem dobna,“ neopomněla dodat. Řezník při tom uvazoval provaz na zadní nohu prasete. Na dobrém uvázání provazu závisela řeznickova prestiž. „Nerad bech to prase honil po dvoře.“-dodával při uvazování provazu. Pak následovaly stručné pokyny řezníka, kdo bude držet provaz, kdo „sedne“ praseti na kýtu a kdo na hřbet. Poté bylo chrochtající prase vyvedeno před chlívek, konejšivě poplácáváno a poškrabováno. Pak následovalo zatažení za provaz, spojené s podržením zadní nohy, zručný chvat řezníka za přední nohu a kvikot bezmocného prasete. Za chvíli prase leží na dvoře a panímáma usilovně míchá krev. Mladý a svalnatý řezník „Pepš“ vždy porážel „košer“. Teprve v pokročilém věku prase omračoval pomocí střilejícího přístroje.

Po vykvrvení prasete se přitahují troky s dvěma řetězy na otáčení prasat a prase je do nich vměstnáno. „Vřeló vodo!“-zazní povel řezníka. Hrnkem a kbelíkem je pak voda rozlévána na potřebná místa, protože vřelá voda se nesmí dostat na hřebení část, aby neznehodnotila „krubón“, který se za Protektorátu a v poválečném období musel odevzdávat spolu se sádlem. Z prvního prasete se odevzdávalo 4 kg sádra, z druhého 5 kg. Ostrými „zvonky“ jsou z prasete odírány štětiny. Obratnější pomoc-

níci a řezník pracují s noži. Za chvíli se u troků povalují chuchvalce štětín a kůže prasete začíná růžovět. Pečlivě je čištěna zejména hlava. Pomocí háčků na zvoncích jsou stahovány „špárky“, řezník ostrým nožem vykrajuje vnitřky uší a očí. Čist'ouneké a zrůžovělé prase je společnými silami přitahováno v trokách k řetězu na zavěšení. Řezník odborně nařezává zadní nožky, aby pod šlachy mohl být prostrčen „kromholec“. Za chvíli je prase pomalu vytahováno z troků a soukáno pomocí páky do potřebné výšky.

Panímáma přináší na „zahřátí“ další „štamprlo“. Té je opravdu zapotřebí. Mrzne „až praští“. Začíná vykolování prasete. Nejdříve řezník vyřezává konečník prasete a vytahuje „močák“, který je zavěšen na hřebík „o krmca pro sékorke“. Na to čekají děti, které jej nafukují a suší na „velké balón“.

Pak řezník požaduje „potynko“ na střeva, vyndává z prasete „učék“ a „volá na panímámo, abe přenesla miso na játra“, ze kterých odstraňuje žlučník. K játrům přidává i „slezeno“. Po odstranění bránice se řezník dostává k „pajšlo“. Opět je žádána mísa a „pajšl“ se srdcem putuje do kuchyně.

Tímto pro dnešek, poněkud morbidní čtení, ukončíme. Příště návštěvu řezníka dotáhneme do konce.

Jiří Němec

Poslední slovo starosty

Komunální volby jsou na dosah a tak pro mne nastává čas předání pomyslného žezla a bilancování naší 4leté činnosti. Pan redaktor Němec vyzval všechny obecní zastupitele k vyjádření se k práci OZ a vyhodnocení činnosti. Dnes ještě neznám jejich odpovědi, ale děkuji jim všem - včetně p. Culkové a p. Vránové - za podporu a spolupráci. Mimořádný dík patří p. Vladimíru Bajerovi za jeho racionální přístup k práci místostarosty a za vedení Sokola, jehož členové byli příkladně akceschopní a hodně pro obec udělali.

Musím ještě poděkovat také p. Jiřímu Němcovi za jeho práci při kompletaci a redigování obecního zpravodaje i na-

ších webových stránkách. Díky jeho nápadům jsou zpravodaj i stránky obce dnes pestřejší a zajímavější, a to je vizitka určité úrovně obce.

Podle mého názoru bylo naše funkční období zdařilé. Navzdory skeptickým předpovědím mých odpůrců ohledně získání dotací jsme právě na tomto poli byli více než úspěšní - vycházím z porovnání s jinými obcemi.

V podstatě máte průběh činnosti celého našeho volebního období zdokumentován v jednotlivých zpravodajích. V určitém údobí mého starostování jsem musel čelit různým nespravedlivým kritikám, osočováním a primitivním anonymům, proto chci alespoň krátce př-

pomenout naši činnost. Těžko se sice 4 roky práce vměstnájí do dnešního příspěvku, ale pokusím se stručně znovu připomenout nejdůležitější akce a také získané dotace.

Pokud se týká současné práce - ještě v měsíci září bude dokončena odbornou firmou výsadba v parku u pomníku. Náklady výsadby budou uhrazeny spolu s novým obecním rozhlasem z jednoho „dotačního balíčku“. Pro mne je to takové symbolické završení mé činnosti, neboť nový rozhlas byl významným bodem volebního programu KDU-ČSL.

Novému zastupitelstvu předám k do-

končení práce související s pozemkem získaným od Pozemkového fondu - je určen na individuální výstavbu rodinných domků. Je nutné zaměření a zasisťování pozemku a přikoupení části sousední parcely pro rozšíření a ucelení plánované stavební lokality, tak jak to bylo dojednáno a schváleno zastupitelstvem.

Také je rozpracován projekt na Výmol s názvem Sportovně relaxační areál – může se žádat o dotace a pokračovat v dokončení takto připravené sportovní a odpočinkové zóny.

Dále je potřeba i nadále usilovat o získání dotace na kanalizaci, neboť již máme vypracován kompletní projekt asi za 2 miliony Kč. Po získání dotace se musí OZ zabývat budováním nové kanalizace, souběžně pak pouze nezbytně nutnými pracemi a řešením běžných obecních záležitostí. Na nic jiného už asi nebudou finance ani pracovní kapacity.

Přehled významných akcí OZ za r. 2007 – 2010

1. Obnovení vydávání informačního zpravodaje, aktualizace webových stránek a výběr redaktora.
2. Získávání pracovníků pro obecně prospěšné práce od Úřadu práce Olomouc
3. Oprava a omítnutí kaple + výsadba
4. Úprava koupaliště a dětského hřiště- postavení zděné udírny, nové lavičky, výsadba, výměna oken
5. Osvětlení přechodu pro chodce + instalace veřejného osvětlení za hasičskou zbrojnicí
6. Rekonstrukce a modernizace kanceláří OÚ
7. Čekárna u kaple – nová omítka + náter
8. Zhotovení zábradlí u lávky přes Tepličku
9. Zřízení internetu pro veřejnost
10. Rekonstrukce místnosti pro kadeřnictví
11. Oprava pomníku padlých + vykácení starých stromů
12. Opravy na hřbitově + generální oprava Boží muka sv. Jana Nepomuckého

13. Realizace veřejného osvětlení za Čoukovým + instalace ochranného osvětlení u KSZ
14. Stavba cesty u novostavby za Čoukovým
15. Pořízení rampy pro skateboarding u rybníka + oprava hasičské zbrojnice
16. Zřízení systému CZECH POINT
17. Bezúplatné získání pozemku od Pozemkového fondu pro výstavbu rodinných domků
18. Generální oprava silnice za Čoukovým – od mostu po krnovskou
19. Rekonstrukce a modernizace budovy školy
20. Rekonstrukce a modernizace budovy KSZ, vybudování umělohmotného hřiště
21. Vyřizování 5 změn územního plánu obce
22. Zakoupení nového malotraktoru včetně závěsného vozíku, postřikovače, rozmetadla sypkých hmot, sekačky trávy s mulčovačem
23. Pořízení a montáž nového bezdrátového obecního rozhlasu
24. Výsadba parku u pomníku (po vykácení starých stromů)
25. Předběžná ujednání o povolení písčovny pro firmu Montana Bohemia včetně vyřízení změny územního plánu a prodeje obecních pozemků o výměře 5976 m²
26. Povolení fotovoltaické elektrárny u Zádruhy – kabel přes náš pozemek, financ. kompenzace

Získané dotace a příspěvky (Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo vnitra, Olomoucký kraj, ČEZ)

- Rekonstrukce KSZ, škola a umělohmotné hřiště 5 528 126 Kč
- Bezdrátový rozhlas, malotraktor, výsadba parku 392 427 Kč
- Příspěvek ČEZ na dětské hřiště 80 000 Kč
- Oprava kaple 50 000 Kč
- Generální oprava cesty od mostu po krnovskou 216 000 Kč
- Příspěvek na „hody“ – nové stoly, lavičky 18 000 Kč
- Oprava pomníku padlých 45 000 Kč
- CZECH POINT – systém, nové počítače 67 000 Kč

- Obnova lesa – výsadba 24 300 Kč
- Příspěvek pro hasiče – výzbroj 6 390 Kč
- Příspěvek pro Sokol – skateboarding 10 000 Kč
- Zaplacení mezd za veřejně prospěšné práce k 1. 9. 2010 248 018 Kč
- Získání (bezúplatné) pozemku od PF ČR v hodnotě cca 807 800 Kč
- Příspěvek investora za povolení fotovoltaické elektrárny 200 000 Kč

Celkem získala obec 7 693 061 Kč

Stále ještě není podepsána smlouva na prodej pozemků pro firmu Montana Bohemia (pískovna). Jejich návrh smlouvy je pro obec naprosto nevyhovující a vysoce rizikový. Takový evidentně nevýhodný návrh smlouvy musí být zrevidován a přepracován právníky do podoby pro nás přijatelné – do té doby ji odmítám za obec podepsat. Pokud dojde ke vzájemné dohodě a realizaci prodeje, získáme za akceptování podmínek a prodej 5739 m² pozemků částku 1 milion Kč – o to se potom navýší získané finanční příspěvky.

To jsou stručně vyjmenované akce a vyčíslená hodnota dotací. Pod každým konkrétním bodem se skrývá ještě spousta přidružených přípravných, organizačních i kontrolních prací a různých technických problémů. Snad si tedy dokážete představit, že jsme nezáháleli.

Nemohu si odpustit poněkud vyzývavou poznámku – letos je pro obecní volby poměrně malý počet kandidátek, potažmo i kandidujících. I to je předmětem současné kritiky. Proč tedy sestavili kandidátku podle svých představ právě ti, kteří jsou permanentně nespokojeni a stále jen kritizují? Proč nemají odvahu dát se také „všanc“ a riskovat, že se jim něco nepovede? Nebo se tolik bojí práce a zodpovědnosti?

Na závěr přeji nově zvolenému zastupitelstvu hodně zdaru v jeho příštích práci!

Josef Motáň